

**INSTITUT IMS AD
BEOGRAD**

Institut IMS a.d.
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 43
tel: (011) 2650 322
fax: (011) 3692 772, 3692 782
e-mail: office@institutims.rs
www.institutims.rs

PRAVILA ZA SERTIFIKACIJU OSOBA STSO 02

Beograd, 15. decembar 2021. godine

PREDMET I PODRUČJE PRIMENE

Ovim pravilima se podnosioci zahteva i druge zainteresovane strane informisu o redosledu i svim aktivnostima u procesu sertifikacije osoba u Sertifikacionom telu za sertifikaciju osoba Instituta IMS (u nastavku STSO). Pravila se primenjuju na sve šeme sertifikacije.

STSO sprovodi sertifikaciju zavarivača za:

- zavarivanje čelika topljenjem, u skladu sa standardom SRPS EN ISO 9606-1:2017 (Šema IMS 01); /3
- aluminotermijsko zavarivanje šina, u skladu sa standardom SRPS EN 14730-2:2021 (Šema IMS 02); /3

PRINCIPI SERTIFIKACIJE

STSO sertifikaciju osoba zasniva na sledećim principima:

Nepriistrasnost

STSO u potpunosti shvata značaj nepriistrasnosti i svakog mogućeg sukoba interesa u sprovođenju postupka sertifikacije osoba i zbog toga sprovodi mere za sprečavanje ovih pojava. STSO ne nudi, niti pruža konsultantske i tehničke usluge u oblasti obuke osoba koje sertifikuje, kao ni druge poslove koji bi predstavljali sukob interesa i koji bi mogli da ugroze poverljivost, nepriistrasnost i objektivnost.

U cilju obezbeđenja nepriistrasnosti STSO godišnje sprovodi analizu rizika po nepriistrasnost i potencijalni sukob interesa od svih aktivnosti Instituta IMS. Takođe, Odbor za sertifikaciju STSO sastavljen od članova koji predstavljaju naše zainteresovane strane sprovodi preispitivanje nepriistrasnosti procesa sertifikacije.

Poverljivost

Zaposleni u STSO, kao i svi ostali koji učestvuju u postupku sertifikacije i imaju pristup podacima u obavezi su da, u skladu sa dokumentima sistema menadžmenta, čuvaju poverljivim informacije koje dobiju od korisnika ili iz drugih izvora ili koje nastanu tokom realizacije sertifikacije osoba i ne otkrivaju ih trećim licima osim ako se to ne zahteva zakonom. U slučaju činjenja informacija javno dostupnim korisnik će unapred biti obavešten o tome. STSO na adekvatan način obezbeđuje poverljivost informacija i podataka dobijenih u toku aktivnosti sertifikacije osoba na svim nivoima svoje organizacije. Informacije o klijentu ili određenoj osobi dobijene u postupku sertifikacije (izuzev informacija o dodeljivanju, suspenziji, oduzimanju, prestanku sertifikata), STSO ne otkriva trećoj strani i ne čini ih javno dostupnim bez pisane saglasnosti klijenta. Sa informacijama o klijentu dobijenim iz drugih izvora (npr. podnosioca prigovora) STSO postupa kao sa poverljivim.

Kompetentnost

Sve aktivnosti u postupku sertifikacije osoba obavlja kompetentno osoblje STSO. Definisano je minimum relevantnih kriterijuma o kompetenciji osoblja, kao i način izbora/imenovanja osoblja za sprovođenje postupka sertifikacije. U cilju održavanja i stalnog povećanja kompetentnosti, osoblje se usavršava kroz različite vidove obuka.

Reagovanje na prigovore/žalbe

Klijenti imaju pravo da ulože prigovor i/ili žalbu u svima slučajevima kada smatraju da su u postupku sertifikacije osoba, koji sprovodi STSO, oštećeni. STSO će sa prigovorima/žalbama pristupiti na odgovarajući način i u skladu sa dokumentom IP 28 Prigovori i žalbe, koji je javno dostupan na web stranama Instituta IMS.

POSTUPAK SERTIFIKACIJE

Postupak sertifikacije osoba koji sprovodi STSO sastoji se iz sledećih faza:

- informisanje o postupku sertifikacije osoba,
- podnošenje zahteva za sertifikaciju,
- ocenjivanje,
- dostavljanje ponude i Prijavnog lista za sertifikaciju, /2
- sprovođenje ispita,
- donošenje odluke o sertifikaciji,
- izdavanje sertifikata,
- suspendovanje, povlačenje ili smanjenje predmeta i područja sertifikacije

- nadzor nad sertifikovanim osobama i
- resertifikacija – obnavljanje sertifikacije.

Početno informisanje

Potencijalni korisnici usluga sertifikacije mogu se informisati o dostupnim šemama sertifikacije osoba, postupku sertifikacije i drugom preko web strana Instituta IMS (www.institutims.rs), putem prepiske ili direktnim kontaktom sa STSO. Tokom ove faze STSO upoznaće korisnika sa:

- dokumentima prema kojima se sprovedu postupci sertifikacije,
- načinom podnošenja zahteva za sertifikaciju,
- cenom sertifikacije osoba,
- pravima i obavezama korisnika, uključujući i postupak plaćanja.

Podnošenje zahteva za sertifikaciju

Zahtev za sertifikaciju osoba podnosioc zahteva dostavlja STSO u slobodnoj formi navodeći kao minimum sledeće informacije:

- opšte informacije o podnosiocu prijave, kao što su ime i prezime, adresa,
- predmet i područje željene sertifikacije,
- zahtev za udovoljavanjem specijalnih potreba (ukoliko postoje).

Uz zahtev za sertifikaciju podnosioc zahteva treba da dostavi i:

- dokaz o završenoj obuci za određeni postupak zavarivanja ili
- izjavu poslodavca/podnosioca prijave da ima najmanje 2 godine radnog iskustva za određeni postupak zavarivanja. STSO zadržava pravo da proveri ovu tvrdnju.
- kao i sva dokumenta, koja zavise od šeme sertifikacije zahteva STSO.

STSO sprovodi vrednovanje da li podnosioc zahteva ispunjava zahteve za kompetentnost i druge zahteve definisane šemom sertifikacije. Podnosioc zahteva može uložiti žalbu na negativnu odluku donetu od strane STSO.

Dostavljanje ponude

Na osnovu podnetog zahteva STSO dostavlja ponudu kandidatu i po prihvatanju ponude dostavlja Prijavni list za sertifikaciju zavarivača. Potpisivanjem Prijavnog lista kandidat potvrđuje da je saglasan sa postupkom i uslovima sertifikacije koji su dati u Pravilima za sertifikaciju osoba.

Sprovođenje ispita

Ispit se polaže praktično, na lokaciji koja je navedena u Prijavnom listu. Na ispitu, kandidat je potrebno da poseduje identifikacioni dokument (lična karta/pasoš). Takođe, kandidat mora da poseduje ličnu zaštitnu opremu (radno odelo, masku, zaštitne naočare, radne cipele, zavarivačke rukavice, zavarivačke kecelje).

Ispit se realizuje u unapred definisanom terminu uz sprovođenje sledećih aktivnosti:

- pripremne aktivnosti (priprema dokumentacije-WPS ili pWPS i priprema uzoraka za realizaciju ispita)
- realizacija ispita (davanje smernica kandidatima pre početka samog ispita i provera uslova radne sredine od strane ispitivača; posmatranje zavarivanja ispitnog uzorka od strane ispitivača).

Donošenje odluke o sertifikaciji

Odluku o dodeljivanju/nedodeljivanju sertifikacije donosi STSO na osnovu rezultata laboratorijskih ispitivanja uzorka - vizuelnog i dodatnih ispitivanja, izveštaja o preispitivanju ispitivača i informacija dobijenih u toku postupka sertifikacije. Ako je odluka pozitivna, sertifikovanoj osobi se dostavljaju dva primerka sertifikata. Kod negativnog nalaza i donošenja odluke o nedodeljivanju sertifikata, kandidat se obaveštava o razlozima donošenja takve odluke.

Kandidatu se daje mogućnost da ponovo polaže ispit. U slučaju da kandidat ni nakon druge provere stručne osposobljenosti nije ispunio kriterijume za sertifikaciju, obaveštava se o identifikovanim neusaglašenostima koje su utvrđene u toku sprovođenja ispita i o neophodnim merama koje treba da preduzme da bi se postigla usaglašenost sa svim zahtevima referentnih standarda za konkretnu šemu sertifikacije. Propisuje se rok ne manji od 6 meseci, u kojem kandidat treba da dokaže da je preduzetim merama ispunio sve zahtevane preuslove, neophodne za pristupanje ponovnom postupku sertifikacije. Ponovni postupak sertifikacije se pokreće ponovnim podnošenjem nove prijave za sertifikaciju. ☒/2

Na odluku o sertifikaciji kandidat ima pravo žalbe (ako smatra da je oštećen nekom odlukom STSO).

Izdavanje sertifikata

STSO izdaje sertifikat o stručnoj osposobljenosti zavarivača nakon ispunjenja svih finansijskih i ostalih definisanih obaveza.

Važenje sertifikata zavisi od šeme sertifikacije odnosno:

- za šemu sertifikacije zavarivača za zavarivanje čelika topljenjem (šema IMS-01) propisani period važenja sertifikata je dve godine od datuma sprovođenja ispita.
- za šemu sertifikacije zavarivača za aluminotermijsko zavarivanje šina (šema IMS-02) propisani period važenja sertifikata je tri godine od datuma sprovođenja ispita.

Podatak o izdatom sertifikatu objavljuje se u Registru sertifikovanih osoba, koji je dostupan na web stranama Instituta IMS. U navedenom Registru se ažurira status osoba u odnosu na sertifikaciju (produžen, suspendovan, povučen).

Suspendovanje, povlačenje ili smanjenje predmeta i područja sertifikacije**Suspendovanje predmeta i područja sertifikacije**

STSO može da donese odluku o suspenziji sertifikata ukoliko je došlo do odstupanja od usaglašenosti sa zahtevima, koji su poslužili kao osnov za dobijanje i održavanje sertifikata (npr. sertifikovana osoba nije dostavila dokaz o sprovedenim nadzornim aktivnostima), kao i kada se sertifikat koristi na neadekvatan način.

Sertifikovana osoba se pismeno obaveštava o suspenziji sertifikacije, merama koje treba da preuzme i rokovima za otklanjanje neusaglašenosti.

Povlačenje ili smanjenje predmeta i područja sertifikacije

Ukoliko po isteku roka za otklanjanje uzroka za suspenziju sertifikata nisu otklonjene neusaglašenosti, STSO povlači sertifikat.

Sertifikaciono telo za sertifikaciju osoba će oduzeti sertifikat i ako se utvrde značajne neusaglašenosti, koje ugrožavaju održanje zahteva na kojima je sertifikacija osobe zasnovana (prestanak aktivnosti koje su pod sertifikacijom, zloupotreba sertifikata). Kao i u slučaju suspenzije, i pri povlačenju sertifikata, sertifikovana osoba se obaveštava o tome.

Potpisivanjem izjave o prihvatanju Pravila za sertifikaciju osoba, u okviru Prijavnog lista za sertifikaciju zavarivača, sertifikovana osoba se obavezuje da će u slučaju suspenzije ili povlačenja sertifikata postupati u skladu sa pravilima za korišćenje sertifikata.

Nadzor nad radom sertifikovanim osobama

STSO sprovodi aktivnosti nadzora nad sertifikovanim osobama u periodu trajanja sertifikata:

- Šemu IMS 01: poslodavac na svakih 6 meseci overavanjem sertifikata potvrđuje da je sertifikovana osoba obavljala poslove zavarivanja odnosno da je radila unutar opsega kvalifikacije. Sertifikovana osoba dostavlja kopiju overenog sertifikata STSO.
- Šema IMS 02: poslodavac definiše nadzorne aktivnosti sertifikovane osobe.

Proces resertifikacije

STSO dostavlja sertifikovanoj osobi pisano obaveštenje o datumu isteka sertifikata i potrebi realizacije resertifikacionog procesa 3 meseca pre isteka važnosti sertifikata. Obaveštenje se dostavlja poštom ili mail-om na adresu koju je sertifikovana osoba prijavila u Prijavnom listu za sertifikaciju. Kada sertifikovana osoba promeni prethodno prijavljenu adresu dužna je da tu promenu prijavi STSO. Ako se sertifikovana osoba ne prijavi za resertifikaciju ne ulazi se u proces resertifikacije i sertifikat prestaje da važi posle datuma isteka sertifikata.

Procesom resertifikacije obnavlja se važenje sertifikata uz ispunjenje sledećih kriterijuma za resertifikaciju osoba:

- potvrđena veština zavarivača,
- neprekidno sprovođenje poslova zavarivanja unutar opsega kvalifikacije u prethodnom periodu sertifikacije,
- zadovoljavajući nalaz sa pregleda oštine vida izvršenog u prethodnih 12 meseci,
- razrešeni svi prigovori koji se odnose na rad sertifikovane osobe i
- izmireni troškovi resertifikacije.

Tabela 1. Metode za verifikaciju veština zavarivača

	Šema IMS 01	Šema IMS 02
Metoda	Svake 2 godine, dva zavarena spoja napravljena u poslednjih 6 meseci važenja moraju se ispitati radiografski ili ultrazvukom ili ispitivanjem sa razaranjem o čemu mora da postoji zapis.	Poslodavac definiše sve relevantne uslove koji se odnose na resertifikaciju u svrhu obnavljanja važenja sertifikata.
Važenje sertifikata	Ovakvo ispitivanje obnavlja važenje sertifikata za dodatne 2 godine.	Obnavljanje sertifikata za dodatne 3 godine.

KORIŠĆENJE SERTIFIKATA

Sertifikovana osoba ima pravo da koristi sertifikat, za svo vreme važenja sertifikata, uz poštovanje sledećih pravila:

- sertifikat se može upotrebljavati samo za aktivnosti koje se odnose na obim sertifikacije, na način koji prikazuje istinitu i tačnu sliku o sposobnosti osobe koja je pokrivena sertifikacijom;
- korišćenje sertifikata na način kojim se ne ugrožava reputacija sertifikacionog tela za sertifikaciju osobai ne dovodi u zabludu korisnike njegovih usluga;
- u reklamnim materijalima dozvoljeno je pozivanje na sertifikovane osobe uz navođenje za šta je osoba sertifikovana i navođenje standarda prema kojem je sprovedena sertifikacija;
- sertifikovana osoba ne sme menjati izgled i sadržaj sertifikata;
- prilikom suspenzije ili povlačenja sertifikata prestaje pravo na pozivanje na sertifikaciju i predstavljanje kao sertifikovane osobe i sertifikovana osoba je dužna da vrati sertifikat;
- Sertifikaciono telo za sertifikaciju osoba Instituta IMS je jedini vlasnik sertifikata u periodu važenja istog.

Sertifikat će biti oduzet ukoliko sertifikovana osoba, prema saznanjima sertifikacionog tela i objektivnim dokazima, u obavljanju svojih aktivnosti koristi sertifikaciju na način koji narušava ugled sertifikacionog tela i umanjuje njegov kredibilitet tj. ukoliko sertifikovana osoba ne poštuje navedena pravila za korišćenje sertifikata.

ODGOVORNOSTI I OBAVEZE STSO

Sertifikaciono telo za sertifikaciju osoba Instituta IMS je odgovorno da:

- se pri sprovođenju svih aktivnosti u procesu sertifikacije osoba pridržava svojih dokumenata, ovih Pravila, kao i pravila dobre prakse koja se u ovoj oblasti primenjuju;
- sprovodi aktivnosti sertifikacije na nepristrasan, nezavisan, objektivan i poverljiv način;
- vodi nediskriminatorску politiku i postupke prema svim korisnicima svojih usluga, pružajući usluge svim podnosiocima zahteva po istim pravilima i pod istim tretmanom;
- obezbedi poverljivost informacija i podataka dobijenih u u toku aktivnosti sertifikacije na svim nivoima svoje organizacije, čime štiti svoje i interese klijenta i stiče ugled pouzdanog i poverljivog sertifikacionog tela;
- informiše klijenta o promenama kriterijuma/šema za sertifikaciju i uvođenju novih ili revidovanih zahteva koji mogu uticati na klijenta;
- obezbedi javno dostupne ažurne informacije o dodeljenoj/suspendovanoj/povučenoj /produženoj sertifikaciji.